

V Bruseli 29. 10. 2021
COM(2021) 963 final

2021/0359 (BUD)

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Chorvátsku
v súvislosti so sériou zemetrasení od 28. decembra 2020**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Toto rozhodnutie sa vzťahuje na mobilizáciu Fondu solidarity Európskej únie (ďalej len „FSEÚ“) v súlade s nariadením Rady (ES) č. 2012/2002¹ (ďalej len „nariadenie“) vo výške 319 192 359 EUR na poskytnutie pomoci Chorvátsku v nadväznosti na sériu zemetrasení, ku ktorým došlo od 28. decembra 2020 do 21. februára 2021.

Túto mobilizáciu sprevádza presun č. DEC 28/2021, v ktorom sa navrhuje presun sumy 277 866 852 EUR z riadku rezervy na solidaritu a núdzovú pomoc (ďalej len „SEAR“) do operačného rozpočtového riadku FSEÚ, a to vo viazaných aj platobných rozpočtových prostriedkoch. Tieto rozpočtové prostriedky sa použijú na vyplatenie zvyšnej sumy Chorvátsku po odpočítaní už vyplatenej zálohy vo výške 41 325 507 EUR.

2. INFORMÁCIE A PODMIENKY

2.1 Chorvátsko – zemetrasenia od 28. decembra 2020

Dňa 28. decembra 2020 zasiahlo oblasť Petrinja silné zemetrasenie (5,0 M_L seizmického magnitúda² a VI-VII stupeň stupnice intenzity EMS³) s epicentrom v blízkosti mesta Petrinja. Išlo však len o počiatkový otras pred zemetrasením, ktoré prišlo deň nato. Dňa 29. decembra 2020 zasiahlo širšiu časť oblasti Petrinja zemetrasenie s magnitúdom 6,2 M_L a spôsobilo straty na životoch a značné škody. Najviac postihnuté boli mestá Sisak, Petrinja a Glina s okolitými dedinami. V centre mesta Sisak bolo v rôznej miere poškodených 90 % budov. Škody boli zaznamenané aj v Karlovackej a Záhrebskej župe. Dňa 30. decembra 2020 bolo zaznamenaných viacero následných otrasov o sile 2,7 M_L – 5,2 M_L. Po počiatkových otrasoch zasiahla oblasť epicentra séria následných otrasov, pričom v prvých mesiacoch bolo zaznamenaných viac ako 4 000 následných otrasov.

Chorvátska republika následne požiadala o finančnú pomoc z Fondu solidarity Európskej únie v súvislosti so sériou zemetrasení, ku ktorým došlo od 28. decembra 2020 do 21. februára 2021.

Útvary Komisie dôkladne posúdili predloženú žiadosť v súlade s nariadením, a najmä s jeho článkami 2, 3 a 4. Najdôležitejšie skutočnosti vyplývajúce z tohto posúdenia sú uvedené ďalej.

1. Chorvátska republika (ďalej len „Chorvátsko“) predložila 18. marca 2021 žiadosť o príspevok z Fondu solidarity Európskej únie (ďalej len „FSEÚ“) v súvislosti so sériou zemetrasení, ku ktorým došlo od 28. decembra 2020.
2. Žiadosť bola predložená do dvanástich týždňov od prvej škody spôsobenej živelnou pohromou a obsahuje všetky informácie požadované podľa článku 4 nariadenia.
3. Zemetrasenie predstavuje živelnú pohromu, a preto patrí do oblasti pôsobnosti FSEÚ.

---

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 2012/2002 z 11. novembra 2002, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie (Ú. v. ES L 311, 14.11.2002, s. 3), zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 661/2014 z 15. mája 2014 (Ú. v. EÚ L 189, 27.6.2014, s. 143) a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/461 z 30. marca 2020 (Ú. v. EÚ L 99, 31.3.2020, s. 9).

² M_L je seizmická Richterova magnitúdová stupnica alebo stupnica lokálne magnitúdo.

³ Európska makroseizmická stupnica.

4. Podľa odhadu chorvátskych orgánov dosahovali celkové priame škody výšku 5 508 740 811 EUR. Táto suma predstavuje 10,21 % hrubého národného dôchodku (HND) Chorvátska a presahuje prahovú hodnotu pre mobilizáciu FSEÚ v prípade „veľkej pohromy“ vo výške 323 774 mil. EUR (0,6 % HND Chorvátska v roku 2021). Pohroma teda patrí do kategórie „veľkých živelných pohrôm“ a spadá do hlavnej oblasti pôsobnosti nariadenia.
5. Celkové priame škody tvoria základ pre výpočet výšky finančného príspevku z Fondu solidarity. Tento finančný príspevok možno použiť iba na základné núdzové opatrenia vymedzené v článku 3 nariadenia.
6. Chorvátske orgány vo svojej žiadosti podrobne opisujú udalosť a povahu škôd. Zemetrasenie z 29. decembra 2020 zasiahlo širšiu oblasť Petrinja s magnitúdom 6,2 M_L a spôsobilo smrť siedmich ľudí, desiatky zranených a značné škody. Otrasy bolo možné cítiť vo veľmi rozsiahlej oblasti, a to aj v Slovinsku, Bosne a Hercegovine a Maďarsku. Toto zemetrasenie spôsobilo škody na budovách nielen v regióne epicentra, ale aj vo veľmi rozsiahlej oblasti na území Chorvátska. Zasiahlo aj budovy, ktoré boli už predtým poškodené zemetrasením, ku ktorému došlo v Záhrebe 22. marca 2020, čo si vyžiadalo značné a zložité úsilie na posúdenie toho, či došlo k novým škodám na už aj tak ohrozených budovách. V kombinácii so sériou 4 000 následných otrasov sa toto zemetrasenie stalo najväčšou katastrofou tohto druhu v moderných rokoch Chorvátska. Chorvátska vláda 4. januára 2021 vyhlásila stav prírodnej katastrofy (zemetrasenia) v Sisacko-moslavinskej župe, Záhrebskej župe a v Karlovackej župe.
7. Odhaduje sa, že séria zemetrasení v decembri 2020 a následné otrasy veľmi závažným spôsobom postihli 1,55 milióna ľudí (viac ako tretinu celkového obyvateľstva Chorvátska). Najbežnejšou kategóriou poškodených obydľí boli rodinné domy, keďže predstavujú najväčšiu časť celkového bytového fondu. 72 % všetkých poškodených budov patrí do sektoru bývania, pričom zvyšných 28 % spadá do ostatných sektorov. 85,25 % poškodených obytných jednotiek sa nachádza v Sisacko-moslavinskej župe. Mnohí ľudia zostali bez domova, keďže škody v sektore bývania sú väčšie ako škody vo všetkých ostatných sektoroch spolu.
8. Zemetrasenia spôsobili značné škody na vzdelávacej infraštruktúre (celkovo bolo poškodených 271 budov), ako aj na architektonickom dedičstve a kultúrnej infraštruktúre v postihnutých administratívnych jednotkách. Najzávažnejšia škoda vznikla na všeobecnej nemocnici v Sisacko-moslavinskej župe, ktorá je hlavným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v regióne. Takmer všetky nemocničné budovy v Sisaku a Petrinji boli výrazne poškodené zemetrasením, v dôsledku čoho tieto budovy viac neboli pre pacientov bezpečné. Poškodených bolo celkovo 324 budov využívaných orgánmi štátnej správy a inými inštitúciami. Šesť z poškodených budov je klasifikovaných ako kultúrne dedičstvo.
9. Útvary Komisie uskutočnili nezávislé posúdenie, v ktorom potvrdili postihnutú oblasť, ako aj celkový počet exponovanej populácie deklarovaný v žiadosti. Aktivácia služby riadenia mimoriadnych situácií programu Copernicus – rýchle mapovanie umožnila vykonať analýzu satelitných snímok s veľmi vysokým rozlíšením. Analýza potvrdila škody na budovách v mestách Petrinja, Sisak a Glina a potvrdila priestorové rozloženie škôd deklarovaných v žiadosti. V osobitnej analýze, ktorú vykonalo Spoločné výskumné centrum, sa zistilo, že v porovnaní so zemetrasením z 22. marca 2020 s epicentrom, ktoré bolo bližšie k Záhrebu, je vplyv zemetrasenia v Petrinji výrazne vyšší (takmer dvojnásobný) z hľadiska

exponovaného obyvateľstva a zastavanej oblasti, ale v dôsledku nižších nákladov na rekonštrukciu a nižšieho počtu budov s historickou hodnotou je celková výška priamych škôd výrazne nižšia. V posúdení Komisie sa potvrdila vierohodnosť rozsahu celkových priamych škôd rádovo, ako ho odhadli chorvátske orgány.

10. Chorvátsko odhadlo náklady na núdzové opatrenia a opatrenia na obnovu oprávnené podľa článku 3 ods. 2 nariadenia na 1,66 mld. EUR, pričom tieto náklady rozpísalo podľa typu operácie. Najväčšia časť sa týka nákladov na dočasné ubytovanie (viac ako 368 mil. EUR), okamžitú obnovu postihnutých prírodných oblastí s cieľom zabrániť bezprostredným účinkom erózie pôdy (viac ako 304 mil. EUR) a vyčistenie oblastí postihnutých katastrofou (viac ako 228 mil. EUR).
11. Chorvátske orgány potvrdili, že na oprávnené náklady sa nevzťahuje žiadne poistné krytie.
12. Chorvátsko požiadalo vo svojej žiadosti z 18. marca 2021 o vyplatenie zálohy podľa článku 4a nariadenia. Komisia 23. júna 2021 prijala vykonávacie rozhodnutie C(2021) 4648, na základe ktorého sa z FSEÚ poskytla záloha vo výške 41 325 507 EUR, ktorá sa následne vyplatila Chorvátsku.
13. Pokiaľ ide o vykonávanie právnych predpisov Únie týkajúcich sa prevencie a zvládania rizík pohrôm, v súčasnosti neprebíha žiadne konanie o nesplnení povinnosti.
14. V článku 47a novely chorvátskeho stavebného zákona, ktorá nadobudla účinnosť 28. decembra 2019, sa stanovuje povinnosť prijať dlhodobú stratégiu obnovy národného fondu budov vrátane politík a opatrení, ktoré prispievajú k zvýšeniu ochrany pred rizikami súvisiacimi so zemetraseniami majúcimi dosah na životnosť budov.

2.2 Záver

Z dôvodov uvedených vyššie pohroma uvedená v žiadosti, ktorú predložilo Chorvátsko, spĺňa podmienky stanovené v nariadení.

3. FINANCOVANIE Z PRIDELENÝCH PROSTRIEDKOV FSEÚ NA ROK 2021

Nariadenie Rady (EÚ, EURATOM) č. 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027⁴ (ďalej len „nariadenie o VFR“), a najmä jeho článok 9 umožňuje mobilizáciu FSEÚ v kontexte SEAR. V bode 10 Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení⁵, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov sa stanovujú spôsoby mobilizácie FSEÚ v kontexte SEAR.

Keďže solidarita bola ústredným motívom zriadenia FSEÚ, Komisia zastáva názor, že pomoc by mala mať progresívny charakter. Znamená to, že podľa zavedenej praxe by tá časť škôd, ktorá presahuje prahovú hodnotu pre mobilizáciu FSEÚ v prípade „veľkej živeľnej pohromy“ (t. j. 0,6 % HND alebo 3 mld. EUR v cenách roku 2011, podľa toho, ktorá suma je nižšia) mala viesť k vyššej intenzite pomoci, než ku ktorej vedie tá časť škôd, ktorá nepresahuje

⁴ Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11.

⁵ Ú. v. EÚ C 433I, 22.12.2020, s. 28.

prahovú hodnotu. Pri stanovovaní výšky finančnej pomoci pri veľkých pohromách sa uplatňuje sadzba 2,5 % výšky celkových priamych škôd pod prahovou hodnotou a sadzba 6 % pre tú časť škôd, ktorá túto prahovú hodnotu presahuje.

Príspevok nesmie prekročiť odhadované celkové náklady na oprávnené operácie. Metodika na výpočet pomoci bola stanovená vo výročnej správe o FSEÚ za obdobie 2002 – 2003 a schválená Radou a Európskym parlamentom.

Na základe žiadosti Chorvátska a odhadov celkových priamych škôd je výpočet finančného príspevku z FSEÚ takýto:

<i>Kvalifikácia pohromy</i>	<i>Celkové priame škody (v EUR)</i>	<i>Uplatnená prahová hodnota pre veľké pohromy (v EUR)</i>	<i>2,5 % priamych škôd do výšky prahovej hodnoty pre veľké pohromy</i>	<i>6 % priamych škôd nad prahovú hodnotu pre veľké pohromy</i>	<i>Celková výška navrhovanej pomoci</i>	<i>Vyplatená záloha</i>
<i>Veľká</i>	<i>5 508 740 811</i>	<i>323 774 000</i>	<i>8 094 350</i>	<i>311 098 009</i>	<i>319 192 359</i>	<i>41 325 507</i>

V súlade s článkom 9 ods. 2 nariadenia o VFR predstavuje celkový ročný strop SEAR sumu 1 200 000 000 EUR v cenách roku 2018 alebo 1 273 450 000 EUR v bežných cenách. V článku 9 ods. 4 nariadenia o VFR sa stanovuje, že od 1. septembra každého roka sa zvyšná časť dostupnej sumy v rámci programu SEAR môže použiť na pomoc ktoroukoľvek zo zložiek SEAR. V súlade s článkom 9 ods. 4 nariadenia o VFR 25 % celkových prostriedkov pridelených na SEAR na rok 2021 (318 362 500 EUR v bežných cenách) sa muselo ponechať do 1. októbra 2021, ale od uvedeného dátumu sa sprístupnilo pre všetky zložky SEAR.

V nadväznosti na predchádzajúce rozhodnutie o mobilizácii v roku 2021⁶ sa už zmobilizoval FSEÚ v celkovej výške 484 199 841 EUR na poskytnutie pomoci Grécku a Francúzsku v súvislosti so živelnými pohromami a 20 členským štátom a prístupujúcim krajinám v súvislosti s ohrozením verejného zdravia.

Maximálna suma, ktorá je v tejto chvíli k dispozícii na mobilizáciu v rámci FSEÚ, predstavuje teda 359 968 632 EUR, čo postačuje na pokrytie potrieb v rámci tohto rozhodnutia o mobilizácii.

Suma, ktorá je v súčasnosti k dispozícii v rámci FSEÚ:	
Ročné prostriedky pridelené na SEAR na rok 2021	<i>1 273 450 000 EUR</i>
Plus nevyužitá suma z rozpočtových prostriedkov pridelených na FSEÚ na rok 2020, ktorá bola prenesená do roku 2021	<i>47 981 598 EUR</i>
Mínus suma z FSEÚ už mobilizovaná v roku 2021	<i>-484 199 841 EUR</i>
Mínus suma, ktorá už bola mobilizovaná inými zložkami SEAR	<i>-477 263 125 EUR</i>
Suma zo SEAR, ktorá je k dispozícii na mobilizáciu	<i>359 968 632 EUR</i>

⁶ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/885 z 20. mája 2021 o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Grécku a Francúzsku v súvislosti so živelnými pohromami a Albánsku, Belgicku, Česku, Čiernej Hore, Estónsku, Francúzsku, Grécku, Chorvátsku, Írsku, Lotyšsku, Litve, Luxembursku, Maďarsku, Nemecku, Portugalsku, Rakúsku, Rumunsku, Srbsku, Španielsku a Taliansku v súvislosti s ohrozením verejného zdravia

Celková suma navrhovaná na mobilizáciu pre Chorvátsko	<i>319 192 359 EUR</i>
Zostávajúce disponibilné prostriedky zo SEAR do konca roka 2021	<i>40 776 273 EUR</i>

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Chorvátsku v súvislosti so sériou zemetrasení od 28. decembra 2020

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2012/2002 z 11. novembra 2002, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie¹, a najmä na jeho článok 4 ods. 3,

so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov², a najmä na jej bod 10,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Cieľom Fondu solidarity Európskej únie (ďalej len „fond“) je umožniť Únii reagovať rýchlym, účinným a pružným spôsobom na núdzové situácie a prejavíť solidaritu s obyvateľstvom oblastí postihnutých veľkými alebo regionálnymi živelnými pohromami alebo čeliacich závažnému ohrozeniu verejného zdravia.
- (2) Finančný príspevok z fondu nesmie prekročiť stropy stanovené v článku 9 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 2020/2093³. V súlade s článkom 9 ods. 2 a 4 nariadenia o VFR a vzhľadom na predchádzajúce mobilizácie rezervy na solidaritu a núdzovú pomoc v roku 2021 predstavuje maximálna suma, ktorú možno mobilizovať z fondu, 359 968 632 EUR, čo je dostatočná suma na pokrytie potrieb v rámci tohto rozhodnutia o mobilizácii.
- (3) Chorvátsko predložilo 18. marca 2021 žiadosť o mobilizáciu fondu v nadväznosti na sériu zemetrasení, ku ktorým došlo od 28. decembra 2020.
- (4) Žiadosť Chorvátska spĺňa podmienky na poskytnutie finančného príspevku z fondu stanovené v článkoch 2 a 4 nariadenia (ES) č. 2012/2002.
- (7) Fond by sa mal preto mobilizovať s cieľom poskytnúť finančný príspevok Chorvátsku.

¹ Ú. v. ES L 311, 14.11.2002, s. 3.

² Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28.

³ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11).

- (8) S cieľom minimalizovať čas potrebný na mobilizáciu fondu by sa toto rozhodnutie malo uplatňovať odo dňa jeho prijatia,

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

V rámci všeobecného rozpočtu Únie na rozpočtový rok 2021 sa mobilizuje Fond solidarity Európskej únie s cieľom poskytnúť Chorvátsku sumu 319 192 359 EUR vo forme viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov vrátane sumy 41 325 507 EUR ako zálohovej platby.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od ... [*dátum prijatia*]**.

V Bruseli

Za Európsky parlament

Za Radu

** *Dátum vloží Parlament pred uverejnením v úradnom vestníku.*